

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetaik.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Uit verschillende onderzoeken over de gastouderopvang die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd blijkt dat de kwaliteit in de gastouderopvang gemiddeld genomen vergelijkbaar is met die in de centrumopvang (dagopvang en buitenschoolse opvang), maar dat de variatie groter is met grote uitschieters aan de bovenkant én onderkant. De kwaliteit van de gastouderopvang lijkt met de huidige eisen niet goed gewaarborgd. Met de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang in 2018 zijn de kwaliteitseisen voor dagopvang en buitenschoolse opvang herijkt met als doel een kwaliteitsverhoging. De gastouderopvang is destijds niet meegenomen in dit traject.

Bovenstaand beeld over de kwaliteit van de gastouderopvang is gebaseerd op de volgende onderzoeken:

- *Landelijke Kwaliteitsmonitor Kinderopvang (LKK) 2019*
- *Themarapport Toezicht gastouderopvang door Inspectie van het Onderwijs 2020*
- *Een analyse over knelpunten in de gastouderopvang door GGD GHOR NL 2020 (deze is niet openbaar gemaakt omdat casussen herleidbaar kunnen zijn naar individuele personen)*
- *Inventarisatiestudie naar gastouders door het Kohnstamm Instituut (2022)*
- *LKK rapport: Verschillen in kwaliteit tussen gastouders. Een typologische verkenning. 2023*

2. Wie zijn betrokken?

Bij de voorbereiding op de concept wijzigingen zijn de volgende partijen in de kinderopvang betrokken: Brancheorganisatie Kinderopvang, Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang, Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang, stichting Voor Werkende Ouders, stichting Nysa, beroepsvereniging PPink en de toezichtspartijen GGD GHOR NL, VNG en Inspectie voor het Onderwijs.

De wijzigingen raken gastouderbureaus en gastouders. Het wijzigen van de kwaliteitseisen heeft ook directe gevolgen voor toezicht (GGD'en) en handhaving (gemeenten).

3. Wat is het probleem?

De kwaliteit in de gastouderopvang is gemiddeld genomen goed en vergelijkbaar met de kwaliteit in de centrumopvang (kinderdagopvang en buitenschoolse opvang). In de gastouderopvang is er echter een grote variatie in de kwaliteit. Er zijn grote uitschieters naar boven, maar ook naar beneden toe. Dat betekent dat circa 20% van de gastouders lage of zeer lage pedagogische kwaliteit biedt. Deze gastouders bieden een sociaal emotioneel veilige omgeving, maar hebben weinig interactie met de kinderen en het activiteitenaanbod is weinig gevarieerd. Dit betekent dat kinderen in beperkte mate of nauwelijks worden gestimuleerd in hun ontwikkeling.

Er zijn circa 18.000 gastouders in Nederland die gezamenlijk opvang bieden aan ongeveer 90.000 kinderen. Van deze 18.000 gastouders lijkt, op basis van onderzoek, 20% (circa. 3.600 gastouders) lage of zeer lage pedagogische kwaliteit te bieden.

4. Wat is het doel?

In de Wet kinderopvang en onderliggende regelgeving worden kwaliteitseisen gesteld aan gastouders en gastouderbureaus. Deze eisen lijken onvoldoende waarborg te bieden voor opvang van voldoende kwaliteit. Met ingang van 2022 is reeds ingezet op intensivering van het toezicht.

De maatregelen die in dit wetsvoorstel (en later in onderliggende regelgeving) worden voorgesteld zijn bedoeld om de kwaliteit beter te waarborgen en om de naleving hierop te versterken. Met dit wetsvoorstel wordt ingezet op het verbeteren van de begeleiding door gastouderbureaus en professionaliseren van gastouders.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De overheid heeft een verantwoordelijkheid om de kwaliteit van kinderopvang (waaronder gastouderopvang) te waarborgen. In de Wet kinderopvang is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen kinderopvang moet voldoen en hoe toezicht en handhaving daarop plaatsvinden. Als de overheid niets doet, dan blijft de pedagogische kwaliteit bij een aanzienlijk deel van de gastouders (zeer) laag. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de ontwikkeling van kinderen die naar deze gastouders gaan.

Uit onderzoek blijkt dat kinderopvang van slechte kwaliteit een negatieve invloed kan hebben op de ontwikkeling van het kind. Het is onacceptabel als kinderen, met een overheidsbijdrage in de zin van kinderopvangtoeslag, gebruik maken van kinderopvang die van onvoldoende kwaliteit is.

6. Wat is het beste instrument?

De kwaliteitseisen die aan gastouderbureaus en gastouders worden gesteld zijn vastgelegd in de Wet kinderopvang en onderliggende regelgeving. Omdat deze eisen nu onvoldoende waarborg lijken te bieden voor gastouderopvang van voldoende kwaliteit, is het aanscherpen van de kwaliteitseisen ten aanzien deze ondergrens beter te waarborgen het juiste instrument. Daarnaast is met ingang van 2022 reeds het toezicht op de gastouderopvang geïntensiveerd. Zo krijgen GGD'en en gemeenten meer zicht op de kwaliteit van de gastouders.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De voorgestelde wijzigingen in dit wetsvoorstel richten zich op drie onderwerpen:

- a) het gelijkstellen van verantwoorde gastouderopvang aan verantwoorde kinderopvang;*
- b) het mogelijk maken om het aantal gastouderbureaus waar een gastouder bij aangesloten kan zijn te beperken;*
- c) het mogelijk maken van pedagogische begeleiding en coaching ter ondersteuning van gastouders.*

In dit wetsvoorstel worden dus voornamelijk grondslagen gecreëerd voor het uitwerken van de maatregelen in lagere regelgeving. De gevolgen voor gastouders, gastouderbureaus, ouders/kinderen, toezichthouders kinderopvang en gemeenten die belast zijn met handhaving op de kinderopvang zullen daarom in de uitwerking van deze maatregelen in lagere regelgeving worden toegelicht.

In zijn algemeenheid wordt verwacht dat een deel van de gastouderbureaus en gastouders reeds aan de voorstelde maatregelen voldoet. Een ander deel zal nog een tijds- en/of financiële investering moeten plegen om hieraan te voldoen. Om gastouderbureaus en gastouders hierin te ondersteunen wordt de maximum uurprijs voor gastouderopvang met 21 cent verhoogd. Daarnaast wordt een overgangstermijn overwogen om hen tijd te geven zich tot het vereiste niveau te ontwikkelen.

